

UCHWAŁA Nr 428.LXXIV.2024
RADY POWIATU W SIERPCU
z dnia 21 marca 2024r.

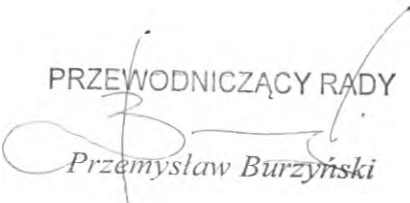
w sprawie uchwalenia Programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 – 2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn.zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 – 2030, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Przemysław Burzyński

Załącznik do
Uchwały Nr . .2024
Rady Powiatu w Sierpcu
z dnia . .2024r.

PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO – TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC DOMOWĄ

SPIS TREŚCI

I. Analiza potrzeby realizowania programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu sierpeckiego	3
II. Założenia formalne programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową	6
1. Cele programu	6
2. Tematyka i metody pracy na zajęciach realizowanych w ramach programu.....	6
3. Adresaci programu	8
4. Kryteria uczestnictwa	8
5. Organizacja programu	9
6. Prowadzący zajęcia z osobami stosującymi przemoc domową w ramach programu	11
7. Warunki ukończenia programu	11
III. Zakładane rezultaty programu	13
IV. Monitoring i ewaluacja uczestnictwa w programie	14

I ANALIZA POTRZEBY REALIZOWANIA PROGRAMU PSYCHOLOGICZNO - TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ NA TERENIE POWIATU SIERPECKIEGO

Podstawą prawną do opracowania i realizacji Programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową są:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021 poz. 1249 i z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606.),
- Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 (M.P. poz. 1232),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. poz. 1166).

Przy realizacji Programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową należy stosować również Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U. poz. 1164).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej określając zakres pomocy udzielanej osobom jej doznającej oraz rodzaj oddziaływań wobec osób stosujących przemoc. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiaty należy m.in. opracowanie i realizacja programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Realizacja działań wobec osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu sierpeckiego jest przewidziana w Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2024 - 2033. Dokumentem ramowym, wyznaczającym cele działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej jest Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej na lata 2024 – 2030. Programami działań szczegółowych do tego Programu są: Program działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową na lata 2024-2030, Powiatowy program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 – 2030 oraz niniejszy program.

Powiatowy program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową jest zgodny ze standardami wyznaczonymi przez Rozporządzenie

Ministra rodziny i polityki społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (na dzień opracowania Ramowy program psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową nie został opracowany.

Zjawisko przemocy domowej jest trudne do zdiagnozowania, jednak na potrzeby Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2024 – 2033 oraz Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej przeprowadzono stosowne analizy. Wynika z nich, że na terenie powiatu sierpeckiego są środowiska dotknięte problemem przemocy domowej. Występowanie przemocy w rodzinach potwierdzają statystyki Powiatowej Komendy Policji oraz Zespołów interdyscyplinarnych, które prowadzą długofalowe działania wobec osób stosujących przemoc domową i ich rodzin. Zespoły mają m.in. za zadanie kierować osoby stosujące przemoc domową do udziału w programach psychologiczno – terapeutycznych (na podstawie art. 9b ust. 2 pkt 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej). Wobec osób, które nie zgłoszą się do uczestnictwa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej przewiduje sankcje - zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Z danych Zespołów (i policji również) wynika, że większość uczestników będą stanowić mężczyźni (bowiem blisko 80% osób stosujących przemoc domową to mężczyźni).¹

Realizacja programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową jako zadanie z zakresu administracji rządowej jest finansowane ze środków budżetu państwa, w części dysponowanej przez Wojewodę Mazowieckiego. Realizowanie Programu będzie finansowane ze środków Wojewody Mazowieckiego zgodnie z Zasady finansowania realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową publikowanych na stronie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego (na dzień opracowania Programu dostępne były zasady realizacji w roku 2023). Dopuszcza się realizowanie Programu w ramach innych środków.

W Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 odnotowuje się liczbę powiatów zapewniającą całoroczną dostępność do programów psychologiczno - terapeutycznych. Dotychczasowe doświadczenia w realizacji programu korekcyjno edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową wskazują na zasadność realizacji programu w cyklach. Składając wniosek o dotację na realizowanie programu należy bowiem zaplanować konkretną kwotę i liczbę uczestników, która musi być niejako zagwarantowana - służy bowiem do rozliczenia dotacji. Przy realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego zebranie grupy uczestników było bardzo trudne, nawet w przypadku osób skazanych za stosowanie

¹ Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024 – 2030. Powiat Sierpecki

przemocy, z wpisanym w wyrok obowiązkiem uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym. Ryzyko braku uczestników jest jednym z największych dla pomyślnej realizacji także tego zadania. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu nie jest w stanie przewidzieć liczebności i cech grupy w danym roku (czy będą uczestnikami sami mężczyźni, czy też będą uczestniczyły kobiety, wobec kogo uczestnicy stosowali przemoc, jakie są umiejętności poznawcze uczestników, wykształcenie, odmienna motywacja do udziału w programie, posiadane inne problemy np. uzależnienie, przewlekła choroba, itp.). Cechą, którą można przewidzieć na naszym terenie to charakter wolnościowy grupy uczestników – na terenie powiatu nie ma zakładu karnego, aresztu.

Dotychczas na terenie naszego powiatu nie realizowano programu psychologiczno – terapeutycznego. Nowością jest również funkcjonowanie skierowań do uczestnictwa w programie. Należy zatem założyć możliwość realizowania programu w innym, niż cykliczny, trybie.

Do działań na rzecz zapewniania całorocznej dostępności miejsc w realizowanym Programie zaliczyć można np. realizację więcej niż jednej edycji w ciągu roku; realizowanie różnych form oddziaływań (indywidualne/grupowe); ewentualnie kierowanie do podmiotów realizujących programy na terenie innych powiatów.

Zakłada się, że praca w ramach Programu (w tym również z niektórymi uczestnikami oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych) pomoże zwiększyć skuteczność działań wobec osób stosujących przemoc domową.

II. ZAŁOŻENIA FORMALNE PROGRAMU PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

1. CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.²

Standard prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową wyznacza cele szczegółowe:

- 1) wzbudzenie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- 2) zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
- 3) nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
- 4) nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- 5) poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- 6) nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- 7) rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- 8) pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- 9) diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- 10) wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.³

2. TEMATYKA I METODY PRACY NA ZAJĘCIACH REALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU

2.1. Tematyka zajęć grupowych w ramach programu psychologiczno-terapeutycznego:

- 1) integracja, budowanie bezpieczeństwa w grupie,
- 2) zdobycie wiedzy nt. zjawiska przemocy w rodzinie (szczególnie dla osób, które nie uczestniczyły w zajęciach programu korekcyjno - edukacyjnego):

² Art. 4 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

³ §1 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. poz. 1166)

- a) oblicza i rodzaje przemocy (m.in. poznanie źródeł przemocy, rozumienie własnych zachowań, itp.),
 - b) mechanizmy władzy i kontroli, branie odpowiedzialności za swoje uczucia i zachowania,
 - c) przełamywanie stereotypów, postaw, przekonań dotyczących płci, pełnionych ról społecznych,
 - d) zaburzenia życia rodzinnego spowodowane przemocą lub uzależnieniami;
 - e) wpływ przemocy na zachowania i psychikę dzieci,
- 3) emocje, umiejętność wyrażania emocji bez agresji, radzenie sobie z trudnymi emocjami,
 - 4) umiejętności wyrażania własnych poglądów bez agresji,
 - 5) rozwijanie umiejętności komunikacyjnych opartych na modelu porozumienia bez przemocy,
 - 6) kształtowanie umiejętności psychospołecznych (asertywność, rozpoznawanie i wyrażanie potrzeb, radzenie sobie ze stresem),
 - 7) rola emocji w relacji, umiejętność wyrażania emocji bez agresji,
 - 8) elementy Treningu Zastępowania Agresji, Transteoretycznego Modelu Zmiany, Trening Kontroli Złości;
 - 9) komunikacja w relacji – style komunikacji: agresywny, uległy, asertywny,
 - 10) rola poznania siebie w relacjach – diagnoza osobistych uwarunkowań i zasobów mających wpływ na funkcjonowanie w relacjach,
 - 11) analiza swoistych dla danego związku czynników zagrożenia i czynników wzmacniających pozytywny rozwój relacji,
 - 12) rozwijanie i utrwalanie metody komunikacji z osobami najbliższymi, bez stosowania przemocy,
 - 13) wyznaczanie kierunków rozwoju relacji związku (rodziny) – strategia własnych działań uczestników programu i wspomagania się specjalistami,
 - 14) rodzina jako wspólnota, wyznaczanie kierunków rozwoju relacji związku/rodziny,
 - 15) zasady zdrowego rozwiązywania konfliktów z zachowaniem szacunku dla członków rodziny, szczególnie dzieci,

2.2. Metody pracy grupowej w ramach zajęć programu psychologiczno-terapeutycznego:

- ćwiczenia mające na celu dostarczenie refleksji dotyczących własnej osoby;
- symulacje – działania ułatwiające doświadczenie i przeżycie w bezpiecznych warunkach planowanych, życiowych sytuacji;
- praca indywidualna – doświadczenie i korzystanie z własnych zasobów przy budowaniu własnych celów życiowych;
- praca w podgrupach – to rozwijanie umiejętności interpersonalnych;
- dyskusja moderowana – ćwiczenie umiejętności wygłaszania własnego zdania i przyjmowania informacji zwrotnej;

2.3. Tematyka indywidualnych zajęć będzie dostosowywana do sytuacji uczestnika z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności pozyskanych na zajęciach grupowych w ramach:

- 1) poszerzania samoświadomości, w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- 2) diagnozowania potrzeb i nabycia umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- 3) wzmacniania postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

3. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są osoby stosujące przemoc domową, które zostały skierowane do udziału w Programie przez Zespoły Interdyscyplinarne, a także inne osoby spełniające kryteria uczestnictwa w Programie.

4. KRYTERIA UCZESTNICTWA

- 1) rekrutację do Programu prowadzi się w oparciu o:
 - a) skierowania Zespołów Interdyscyplinarnych,
 - b) działania informacyjne o programie,
 - c) współpracę z instytucjami, m.in. Sądem Rejonowym w Sierpcu, Prokuraturą, Policją, ośrodkami pomocy społecznej,
- 2) uczestnikami programu mogą być pełnoletnie osoby:
 - a) skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne,
 - b) zobowiązane przez sąd, skazane za przestępstwo przeciwko rodzinie ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy, korzystające z warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności,
 - c) zmotywowane przez kuratorów, inne organy, instytucje i organizacje, bez formalnego obowiązku udziału w zajęciach,
 - d) samodzielnie zgłaszające się;
- 3) zakwalifikowanie do uczestnictwa w Programie następuje na podstawie diagnozy wstępnej, przeprowadzanej przez prowadzących uwzględniającej elementy:
 - a) istnienie uzależnień od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych - osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych mogą uczestniczyć w Programie pod warunkiem uprzedniego ukończenia programu psychoterapii uzależnień, co potwierdzą stosownym zaświadczeniem lub oświadczeniem;
 - b) stan psychiczny - osoby chorujące psychicznie lub z zaburzeniami psychicznymi mogą uczestniczyć w Programie, pod warunkiem, że ich stan lub proces leczenia umożliwia udział w Programie, w przypadku okoliczności wskazujących na czynną chorobę psychiczną lub zaburzenia psychiczne (na dowolnym etapie Programu), prowadzący Program mają prawo jako warunek udziału w spotkaniach grupowych oczekiwać przedłożenia zaświadczenia lekarskiego od lekarza psychiatry potwierdzającego, że proces leczenia danej osoby umożliwia udział w programie psychologiczno - terapeutycznym dla osób stosujących przemoc,
 - a) określenie motywacji uczestnika i okoliczności skierowania do programu,

- b) uzyskanie informacji o jego funkcjonowaniu i sytuacji życiowej, aktualnej sytuacji rodzinnej, zawodowej, prawnej (ew. postanowienia w sprawach dot. spraw rodzinnych, karnych, w tym związanych ze stosowaniem przemocy);
 - c) uzyskanie informacji o specyfice przemocy,
 - d) ustalenie cech osobistych istotnych dla pracy psychologiczno – terapeutycznej,
- 4) po zakwalifikowaniu osoba zawiera z prowadzącymi Program kontrakt dotyczący uczestnictwa w Programie obejmujący m.in.:
- a) zgodę na przetwarzanie danych osobowych;
 - b) zgodę na przekazywanie informacji między instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie osoby stosującej przemoc;
 - c) przyjęcie przez osobę stosującą przemoc zasad udziału w spotkaniach indywidualnych oraz spotkaniach grupy;
- 2) zgodę na monitorowanie sytuacji osoby stosującej przemoc w trakcie uczestnictwa oraz do 3 lat po zakończeniu udziału w Programie psychologiczno - terapeutycznym
- 3) zobowiązanie do systematycznej obecności na zajęciach,
- 4) zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- 5) zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychotropowych,
- 6) przyjęcie zasad zachowania wypracowanych w grupie,
- 7) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania szacunku wobec innych w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- 8) wymóg uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej.
- 5) podpisanie kontraktu powoduje wpisanie osoby na listę uczestników/uczestniczek Programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową, której stan liczbowy jest wykazywany w sprawozdaniach z realizacji Programu.

5. ORGANIZACJA PROGRAMU

- 1) zajęcia w ramach Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową prowadzi się w formie spotkań indywidualnych i grupowych,
- 2) poszczególne formy spotkań mogą być stosowane naprzemiennie, tak aby w największym stopniu zindywidualizować i dostosować oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne do potrzeb osób stosujących przemoc domową;
- 3) w szczególnie uzasadnionych przypadkach zajęcia mogą być prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającich porozumiewanie się na odległość;
- 4) minimalny czas realizacji zajęć to 30 godzin zegarowych: przewiduje się 10 zajęć dla jednej grupy uczestniczek/uczestników (raz w tygodniu) w wymiarze 2 godzin

- zegarowych oraz indywidualne spotkania psychologiczno-terapeutyczne w wymiarze 10 godzin zegarowych dla każdego uczestnika programu,
- 5) dopuszcza się inny rozkład godzinowy w ramach edycji, dopasowany do specyfiki uczestnika/uczestniczki lub grupy, z zastrzeżeniem, że suma godzin zajęć nie może być mniejsza niż 30 godzin zegarowych dla uczestnika/uczestniczki,
 - 6) liczba cykli zajęć (edycji) w danym roku jest uzależniona od potrzeb,
 - 7) zajęcia danej edycji będą realizowane według harmonogramu zajęć określających czas trwania (uzależniony będzie od przyjętych metod pracy oraz form zajęć),
 - 8) cykl zajęć Programu obejmuje pracę z grupą obejmującą nie więcej niż 10 osób,
 - 9) zajęcia w ramach programu będą odbywały się w pomieszczeniach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu, przy zapewnieniu braku możliwości kontaktu osób stosujących przemoc domową z osobami doświadczającymi przemocy domowej,
 - 10) każdorazowy udział osoby stosującej przemoc w zajęciach (indywidualnych bądź grupowych) musi zostać udokumentowany,
 - 11) grupy tworzone w ramach Programu są homogeniczne pod względem płci,
 - 12) dokumentacja w ramach realizowanego Programu:
 - a) zaakceptowany przez PCPR w Sierpcu, opracowany przez prowadzących „Plan zajęć psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową”, zgodny z obowiązującymi przepisami oraz zawierający elementy i treści zawarte w pkt 2. „Obowiązkowe treści zajęć realizowanych w ramach Programu”,
 - b) harmonogram zajęć (plan godzinowy z tematyką, planowanymi metodami pracy oraz formą zajęć),
 - c) dokumentacja z rekrutacji – zapytania, lista skierowań Zespołów Interdyscyplinarnych, inne;
 - d) dokumentacja indywidualna uczestnika/uczestniczki:
 - aa) zgoda na przetwarzanie oraz zachowanie danych osobowych gromadzonych w ramach Programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową,
 - ab) skierowanie ZI (ewentualnie),
 - ac) diagnoza wstępna wraz z adnotacją o kwalifikacji,
 - ad) kontrakt,
 - ae) diagnoza pogłębiona, dokonywana mniej więcej w połowie programu, uwzględniająca:
 - doświadczenia własne z przeszłości (historia doświadczania, obserwacji przemocy w domu rodzinnym, z uwzględnieniem każdej z form przemocy),
 - historia relacji, w których występowała lub występuje przemoc oraz poprzednich związków,
 - określenie dojrzałości emocjonalnej i społecznej (radzenie sobie z emocjami, relacje społeczne, rodzinne etc.),
 - historia interwencji związanych z przemocą,
 - historia pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie ewentualnych zaburzeń psychicznych,

- doświadczenia związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków, uzależnienia behawioralne,
 - historia agresywnych i przemocowych zachowań w innych sytuacjach życiowych (np. bójki, kradzieże, rozboje, działania prowokacyjne),
 - kontakty z wymiarem sprawiedliwości,
 - historia edukacyjno-zawodowa,
 - charakterystyka szczegółowa zachowań i postaw względem przemocy.
- af) karta uczestnika/uczestniczki z podsumowaniem osiągniętych rezultatów uczestnika i kwalifikacją do wydania zaświadczenia o ukończeniu Programu lub uzasadnienie odmowy wydania zaświadczenia,
- ag) karta obserwacji zmian (pomocniczo),
- e) sprawozdanie z realizacji sporządzone przez prowadzących zawierające:
- aa) wykaz tematyczny i godzinowy zrealizowanych zajęć,
 - ab) listy obecności uczestników,
 - ac) wypełnione przez uczestników ankiety pre i post,
 - ad) ankieta dotycząca jakości prowadzenia zajęć,
- f) analiza PCPR w Sierpcu realizacji Programu w danym roku.

6. PROWADZĄCY ZAJĘCIA Z OSOBAMI STOSUJĄCYMI PRZEMOC DOMOWĄ W RAMACH PROGRAMU

- 1) zajęcia w ramach Programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone osoby posiadające kwalifikacje do prowadzenia oddziaływań zgodne z § 6 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. 2023 r. poz. 1166), oraz
- 2) osoby, które w ramach procedury zatrudniania do prowadzenia zajęć w ramach Programu przedłożyły (i został zaakceptowany przez PCPR w Sierpcu) „Plan zajęć psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową”, zgodny z obowiązującymi przepisami oraz zawierający elementy i treści zawarte w „pkt 2. Treści i metody pracy na zajęciach realizowanych w ramach programu” wraz z planem godzinowym zajęć.

7. WARUNKI UKOŃCZENIA PROGRAMU

- 1) ukończenie przez uczestnika udziału w Programie jest potwierdzone wydaniem zaświadczenia:
 - dla uczestników skierowanych przez Zespoły Interdyscyplinarne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc

domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach; dla innych uczestników zaświadczeniem o ukończeniu Programu⁴

- 2) za osobę, która ukończyła udział w Programie uważa się osobę, która uczestniczyła w minimum 80% zajęć przewidzianych w Programie oraz uzyskała od prowadzących zajęcia kwalifikację do wydania zaświadczenia o ukończeniu Programu.

[REDACTED]

⁴ wydawanie innych zaświadczeń regulują właściwe przepisy Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2023 poz. 775, z późn.zm.)

III. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

- 1) 100% uczestników uzna swoją odpowiedzialność za stosowanie przemocy – rezultat mierzony liczą oświadczeń w kontrakcie,
- 2) 100% uczestników zajęć podpisze zobowiązanie do powstrzymywania się od dalszego stosowania przemocy – rezultat mierzony liczbą deklaracji w kontrakcie,
- 3) 75% uczestników uświadomi sobie istnienie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 4) 90% uczestników zdobędzie lub poszerzy wiedzę i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 5) 75% uczestników nabeździe umiejętności służące rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 6) 75% uczestników nabeździe i rozwinie umiejętności prospołeczne, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 7) 50% poszerzy samoświadomość, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 8) 75% uczestników nabeździe i rozwinie umiejętności wychowawcze i rodzinne oparte na wychowaniu bez przemocy - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 9) 75% rozwinie umiejętności związane z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 10) 75% uczestników pogłębi wiedzę na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania – rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 11) 75% uczestników zdiagnozuje potrzeby i nabeździe umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu,
- 12) u 75% uczestników wzmocni się postawa odpowiedzialności wobec siebie i innych
- 13) u 50% uczestników po zakończeniu zajęć zaobserwuje się powstrzymywanie od stosowania przemocy – rezultat mierzony w ramach prowadzonego monitoringu.

IV. MONITORING I EWALUACJA UCZESTNICTWA W PROGRAMIE

- 1) realizacja Programu podlega monitorowaniu, na które składa się:
 - a) informowanie Zespołów interdyscyplinarnych, które skierowały uczestników o rozpoczęciu realizacji Programu i ewentualnie o innych zdarzeniach z udziałem skierowanego uczestnika,
 - b) monitorowanie stosowania przemocy domowej przez uczestnika w środowisku rodzinnym w okresie uczestnictwa w programie, a po zakończeniu udziału w Programie korekcyjno-edukacyjnym przez okres 3 lat poprzez wystosowanie zapytania do Zespołu Interdyscyplinarnego o odnotowanie stosowania przemocy domowej,
 - c) systematyczne analizy pod kątem realizacji założonych treści, ewentualnych trudności w realizacji Programu oraz wdrażanie potrzebnych zmian,
 - d) sporządzanie przez prowadzących Program dokumentacji dot. Bieżącej realizacji zajęć Programu,
 - e) sprawozdanie z realizacji sporządzone przez prowadzących, zawierające wykaz osób, które mogą otrzymać zaświadczenie o ukończeniu Programu oraz wykaz osób, którym nie wydaje się zaświadczenia o ukończeniu Programu wraz z uzasadnieniem, informacje o frekwencji, trudności w realizowaniu Programu,
 - f) wskaźniki końcowej oceny monitoringu programu:
 - liczbę osób skierowanych do Programu przez Zespoły Interdyscyplinarne,
 - liczbę osób, które zgłosiły się do udziału w Programie w wyniku innych okoliczności,
 - liczbę osób, które zakwalifikowano do uczestnictwa w Programie – uczestników Programu;
 - liczba osób, która rozpoczęła Program,
 - liczbę osób, które ukończyły Program.
- 2) kryteria ewaluacyjne obejmują m.in.: zgodność zawartości merytorycznej programu z założonymi celami, osiągnięcie założonych celów, oczekiwania uczestników,
- 3) ewaluacja zostanie przeprowadzona z wykorzystaniem opracowanej przez prowadzących Program indywidualnej dokumentacji każdego uczestnika po zakończeniu uczestnictwa w Programie, zawierającej: ocenę własną uczestnika (ankiety na pierwszych i na ostatnich zajęciach badające poziom wiedzy i umiejętności uczestnika), ocenę osiągniętych przez uczestnika rezultatów sporządzoną przez prowadzących, jakość prowadzenia zajęć (ankieta dla uczestników);
- 4) realizacja Programu w danym roku zostanie podsumowana w formie analizy opracowanej przez PCPR w Sierpcu, zawierającej zagadnienia:
 - czy liczebność grupy była właściwa dla osiągnięcia założonych celów,
 - jakie czynniki korzystnie wpłynęły na rekrutację uczestników, a jakie ją utrudniały,
 - jakie trudności obserwowano w zakresie realizacji założeń,

- na jakim poziomie utrzymywała się frekwencja (zarówno grupowa, jak i indywidualnych uczestników),
- jakie czynniki wpłynęły na frekwencję i jakie działania należy kontynuować, a jakie dodatkowe można podjąć, aby dotrzeć do większej liczby osób stosujących przemoc i jak je motywować,
- jakie czynniki korzystnie wpłynęły na zaangażowanie uczestników, a jakie je obniżały,
- jaka jest efektywność oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych w postaci zmiany zachowań i ich utrzymania,
- czy i w jakim stopniu osiągnięto zakładane cele,
- rekomendacje.

Z. up. STAROSTY
Agnieszka Gorczyca
Dyrektor Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie

Uzasadnienie oceny działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Ostrowach w 2023 roku

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2284), jednostka prowadząca warsztat składa powiatowi roczne sprawozdanie z działalności i wykorzystania środków finansowych, w terminie do dnia 1 marca roku następnego. Sprawozdanie zawiera w szczególności:

1. Rozliczenie roczne oraz informację o wykorzystaniu środków finansowych, z uwzględnieniem kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów i usług;
2. Informacje o:
 - 2.1. Liczbie uczestników warsztatu oraz stopniu i rodzaju ich niepełnosprawności;
 - 2.2. Ogólnej frekwencji uczestników w zajęciach warsztatu w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego;
 - 2.3. Formach i metodach realizowanej przez warsztat działalności rehabilitacyjnej;
 - 2.4. Liczbie uczestników, którzy opuścili warsztat, wraz z podaniem przyczyny ich odejścia;
 - 2.5. Liczbie uczestników, którzy poczynili postępy w zakresie: zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej wraz z opisem tych postępów;
 - 2.6. Informacje o decyzjach podjętych przez radę programową w stosunku do uczestników warsztatu, wobec których rada programowa dokonała oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji.

Na podstawie rocznego sprawozdania z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych Warsztatu Terapii Zajęciowej w Ostrowach złożonego w dniu 27.02.2024 r. ustalono, co następuje:

- 1) W 2023 r. Warsztat finansowany był ze środków PFRON w 90% (plan: 884 880,00 zł; wykonanie: 884 880,00 zł) oraz w 10% ze środków własnych Powiatu (plan: 98 320,00 zł; wykonanie: 98 320,00 zł). Środki finansowe wydatkowane były zgodnie z zatwierdzonym przez Zarząd Powiatu planem finansowym na 2023 r. Poniesione wydatki są zgodne z postanowieniami umowy oraz § 19 ust. 1 – 2

rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2284);

- 2) W 2023 r. Warsztat uzyskał dochód w wysokości 4050 zł ze sprzedaży produktów wykonywanych przez uczestników w ramach realizowanego programu terapii podczas kiermaszu rękodzieła. Dochód został przeznaczony w porozumieniu z Uczestnikami na integrację społeczną.
- 3) WTZ w Ostrowach liczy zgodnie z postanowieniami umowy na 1/WTZ/2020 o dofinansowanie kosztów utworzenia i działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej działającego jako jednostka budżetowa z dnia 31.07.2020 r. 30 uczestników;
- 4) Na dzień 31.12.2023 r. 22 uczestników WTZ legitymowało się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 8 uczestników posiadało orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności; 16 uczestników posiadało orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane z powodu upośledzenia umysłowego, 4 - z powodu choroby psychicznej, 11 - z powodu choroby neurologicznej, 3 - z powodu upośledzenia narządu ruchu.
- 5) Ogólna frekwencja uczestników w zajęciach Warsztatu Terapii Zajęciowej w 2023 r. przedstawiała się w następujący sposób:

Styczeń – 82,80%

Luty – 77,20%

Marzec – 88,40%

Kwiecień – 88,50%

Maj – 84,00%

Czerwiec – 84,10%

Lipiec – Przerwa wakacyjna

Sierpień – 86,90%

Wrzesień – 85,20%

Październik – 85,40%

Listopad – 89,20%

Grudzień – 88,50%

- 6) Terapia zajęciowa prowadzona była w następujących pracowniach:
 - a) Muzyczno-teatralnej
 - b) Artystycznej i rękodzieła

- c) Informatyczno-multimedialnej
- d) Ogrodniczo-porządkowej
- e) Kulturalno-oświatowej
- f) Gospodarstwa domowego i przystosowania do życia

Terapia zajęciowa uzupełniana była innymi formami terapii m. in. Treningiem ekonomicznym, fizjoterapią, socjoterapią, zajęciami z psychologiem

- 7) W 2023 r. 2 uczestników opuściło Warsztat: 1 osoba podjęła pracę, 1 osoba nie otrzymała wskazań do udziału w WTZ w orzeczeniu o niepełnosprawności.
- 8) Sprawozdanie określa liczbę uczestników, którzy poczynili postępy w zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz opis tych postępów;
- 9) Rada Programowa WTZ w Ostrowach w 2023 r. odbyła 23 posiedzenia. Rada Programowa w systemie półrocznym dokonuje oceny postępów każdego z uczestników warsztatu na podstawie Indywidualnego Programu Rehabilitacji oraz opracowuje Indywidualne Plany Rehabilitacji dla każdego uczestnika, natomiast raz w roku Rada Programowa dokonuje Rocznej Oceny Postępów Rehabilitacji.

Oceniając działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Ostrowach w 2023 r. uwzględniono również wyniki kontroli przeprowadzonej w WTZ w Ostrowach przez upoważnionych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu w dniach 04.12.2023 r. – 15.12.2023 r.

Reasumując, Warsztat Terapii Zajęciowej w Ostrowach w 2023 roku realizował zadania na rzecz uczestników zgodnie z założeniami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 44) oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2284) w sprawie warsztatów terapii zajęciowej jak również z zapisami umowy nr 1/WTZ/2020 o dofinansowanie kosztów utworzenia i działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej działającego jako jednostka budżetowa zawartej w dniu 31 lipca 2020 r. pomiędzy Powiatem Sierpeckim a Gminą Gozdowo.

Powyższe stanowi podstawę do dokonania pozytywnej oceny działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Ostrowach w 2023 r.

STAROSTA

Andrzej Sławomir Cześnik